

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції)

21-22 лютого 2023 р.

Одеса ОНЕУ 2023

УДК 378.046(063)

Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку» (м. Одеса, 21-22 лютого 2023 р.) Одеса: ОНЕУ, 2023. 225 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:

- 1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;**
- 2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;**
- 3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;**
- 4) діджиталізація систем та технологій навчання в закладах вищої освіти в сучасних умовах.**

Тези друкуються в авторській редакції.

ЗАСОБИ АКТИВІЗАЦІЇ ЗАСВОЄННЯ НАУКОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛЕКСИСКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА (УКРАЇНСЬКА)»

Методика викладання української мови як іноземної на сьогодні стала новим пріоритетним напрямом української лінгводидактичної науки.

Дослідження мови наукової літератури показують, що наукова мова характеризується наявністю різнорідних стереотипних структур, які мають високий рівень обов'язковості вживання.

Науковий стиль мовлення – це лінгвістичні приклади, що стосуються рівнів лексики, морфології та синтаксису. Науковий контекст допомагає студентам підбирати слова та будувати словосполучення, речення, та висловлювання. Труднощі сприйняття та розуміння інформації навчальної лекції носять суб'єктивний характер.

Об'єктивні проблеми залежать від пред'явленого матеріалу лекції, від мовного оформлення від темпу мовлення лектора, від обмеженості зворотного зв'язку.

Суб'єктивні проблеми аудіювання перебувають у прямій залежності від рівня мотивації іноземних студентів, уміння виділити головну інформацію, уміння швидко записувати отриману інформацію.

Завдання викладача – навчити учнів умінь і навичок, необхідних для роботи з науковими текстами економічної тематики.

Розвиток механізмів читання та письма обумовлено формами мовлення, де головним видом мовної діяльності, є слухання.

Головною особливістю письмового наукового мовлення є такий спосіб викладу матеріалу, який знайде вираз у системі мовних засобів. Наукове викладення матеріалу – це міркування, мета якого – доказ. Науковий текст – це смислова закінченість, пов'язаність та цінність наявної інформації.

На лекціях іноземні студенти навчаються записувати почуте, що забезпечить їм зберігання інформації, її читання та передачу в усній формі.

Паралельне формування умінь слухання та письмової фіксації почутого забезпечує їх взаємний вплив та успіх навчання. Читання та аудіювання припускають відтворення отриманого повідомлення в усній чи письмовій формі. В основі говоріння та письма лежить механізм виголошення слів.

Науковий текст – це точні відомості та факти, отримані в результаті теоретичного аналізу, спостережень та наукових експериментів, що зумовлює точність їхнього словесного вираження та використання економічної термінології.

При навчанні говорінню та письму важливо навчити студентів диференціювати важливі елементи мови.

Методисти відзначають, що говоріння та письмо розрізняються лише способом формування та формулювання думки [1; 2, с. 136].

Навчання мови спеціальних дисциплін здійснюється з метою розвинути вміння слухати та записувати лекції, виступати на конференціях, читати спеціальну літературу. Але головною формою освіти ЗВО є читання, слухання та запис лекцій.

Одночасно навчання говорінню та слуханню на матеріалі різних стилів мовлення в усній та письмовій формі, а також читання та письма на матеріалі наукового стилю призводить до прискореного формування вмінь мовного спілкування.

Говоріння тісно пов'язане зі слуханням, а з ним пов'язаний самоконтроль і корекція думки, що висловлюється.

Читання розвиває здатність до точності, формування логічності думок та правильного оформлення їх мовними засобами.

Письмо сприяє становленню процесу формування думки. Успішно сформульовані вміння письмової комунікації позитивно впливають на розвиток умінь в інших видах мовної діяльності, у говорінні.

Письмова мова вимагає високого рівня аналізу та синтезу, відрізняється усвідомленістю, виступає засобом самоконтролю, виховання, логічної пам'яті – це має велике значення для закріплення, переробки та відтворення інформації.

Письмова мова позитивно впливає на обсяг оперативної та довготривалої пам'яті. Письмо допомагає швидше запам'ятовувати мовний матеріал. Інтенсивність мисленневих операцій при письмі більша, ніж при усному висловлюванні, це говорить про те, що письмові вправи є ефективним засобом розвитку мовлення. Під час роботи з науковим текстом студент навчається підбирати слова та будувати словосполучення та речення особливим чином. Відомо, що вміння, яке складає рівні розумової діяльності, найефективніше.

Головне завдання викладача української мови як іноземної при навчанні студентів іноземців, які здобувають вищу освіту в економічному університеті – це розвиток навичок усного мовлення сприйняття інформації. Це важливо для майбутніх економістів, оскільки їхня професія постійне спілкування з клієнтами. Володіння іноземною мовою – це діяльність, яка потребує автоматизованих навичок, творчих мовних умінь та почуття мови. Безсумнівно, лексичні, граматичні, фонетичні знання становлять основу, де розвиваються навички цієї діяльності. Оволодіння цією основою відбувається спочатку шляхом навчальної, а потім шляхом істинної комунікації.

Аудіювання та говоріння відіграють важливу роль у розвитку навичок мовлення. Вони разом утворюють один акт усного спілкування. Навчання говорінню не відбувається без навчання розуміння мови на слух. Але ці різні види діяльності потребують різних видів навчання.

Найскладнішим у процесі аудіювання є механізм логічного сприйняття. Повне розуміння мови на слух має здійснюватися цілісно при одноразовому сприйнятті. Завдання викладача – навчити студентів розумінню не окремих слів та фраз, а загальному розумінню того, про що йдеться, де і коли відбувається дія, хто його головний учасник. При підборі матеріалу ми враховуємо словниковий запас студентів, при необхідності адаптуємо вибраний текст відповідно до їх рівня знань.

Гарний результат дають вправи у слуханні з метою впізнавання, відмінності, зіставлення. Зразок живої повсякденної мови – діалоги також необхідно включати в роботу з аудіювання, оскільки вони містять усі типи речень: запитання, відповіді, накази, прохання, поради. Кожній вправі з говоріння та аудіювання повинна передувати чітка інструкція з виконання. Воно має бути конкретним, зрозумілим, доступним та наданим в усній чи письмовій формі.

Таким чином, слухання та говоріння ефективніше розвиваються при взаємодії з письмом та читанням, а навчання читання та письма з опорою на говоріння та слухання дає позитивні результати. Комплексна взаємодія всіх видів мовної діяльності виступає фактором сприятливого впливу одного виду на інший.

Шлях інтенсифікації навчання мови як засобу спілкування пов'язаний з комплексним підходом до навчання всіх видів мовної діяльності, але розпочинати навчання слід з мовлення, яке сприймається легше за рахунок ситуативного контексту спілкування.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми навчання іноземних студентів : матеріали XXII Всеукр. наук.-практ. конф. Дніпро, 2020. 199 с. URL: <https://repo.dma.dp.ua/doc.pdf> (дата звернення: 14.01.2023).
2. Ключник В. Проблеми вивчення української мови як іноземної франкомовними та іспаномовними студентами. Актуальні проблеми сучасної науки : збірник наук. матеріалів LIX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Дніпро, 2021. С. 132–136 URL: <https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/pdf> (дата звернення: 14.01.2023).